

KRONIKA SMS

NR 11/2022

1. W związku ze zdarzeniem, do jakiego doszło we wrześniu w okolicach Poznania (nieautoryzowany wlot w strefę jednego z lotnisk wojskowych przez śmigłowiec należący do jednego z ośrodków szkolenia), celem przypomnienia, poniżej znajdują się zasady korzystania ze stref, wyznaczonych w FIR EPWW:

Każda przestrzeń powietrzna, w której może zaistnieć potencjalne niebezpieczeństwo dla lotów oraz wszystkie obszary, nad którymi działania cywilnych statków powietrznych mogą być ograniczone czasowo lub stale z jakichkolwiek względów, są klasyfikowane według następujących trzech rodzajów stref:

STREFA ZAKAZANA – oznacza przestrzeń powietrzną o określonych wymiarach nad obszarami lądowymi lub wodami terytorialnymi Rzeczypospolitej Polskiej, w której loty statków powietrznych są zabronione.

STREFA OGRANICZONA – oznacza przestrzeń powietrzną o określonych wymiarach nad obszarami lądowymi lub wodami terytorialnymi Rzeczypospolitej Polskiej, w której loty statków powietrznych są ograniczone zgodnie z pewnymi określonymi warunkami.

STREFA NIEBEZPIECZNA – oznacza przestrzeń powietrzną o określonych wymiarach, w której w danym czasie mogą odbywać się działania niebezpieczne dla lotów statków powietrznych.

Każda strefa jest numerowana. Stosuje się oddzielne serie numerów stref, (zgodnie z podręcznikiem ICAO Doc 7900, dla stref znajdujących FIR EPWW, każda z nich zaczyna się od liter EP), po nich natomiast występują nazewnictwo:

- > P dla stref zakazanych,
- > R dla stref ograniczonych,
- > D dla stref niebezpiecznych,

Zakazów wykonywania lotów w strefach P nie stosuje się do lotów:

- a) wykonywanych na hasła GARDA lub ALFA SCRAMBLE;
- b) wykonywanych w celu udzielania pomocy w przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt, w szczególności w czasie wystąpienia klęsk żywiołowych, katastrof, zagrożeń ekologicznych lub sytuacji awaryjnych;
- c) wykonywanych na zlecenie albo za zgodą zarządzającego obiektem chronionym strefą P;
- d) związanych z wykonywaniem kontroli z powietrza lotniczych urządzeń naziemnych.

Zakazów wykonywania lotów w strefach D nie stosuje się do lotów:

- a) wykonywanych na hasła GARDA lub ALFA SCRAMBLE;
- b) wykonywanych w celu udzielania pomocy w przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt, w szczególności w czasie wystąpienia klęsk żywiołowych, katastrof, zagrożeń ekologicznych lub sytuacji awaryjnych;

- c) wykonywanych na zlecenie albo za zgodą właściwego organu kierującego działaniami niebezpiecznymi w strefie D;
- d) związanych z wykonywaniem kontroli z powietrza lotniczych urządzeń naziemnych.

Dane kontaktowe organu kierującego działaniami niebezpiecznymi w strefie D są udostępniane przez AMC Polska.

Zakazów wykonywania lotów w strefach R, nie stosuje się do lotów:

- a) wykonywanych na hasła GARDA lub ALFA SCRAMBLE;
- b) wykonywanych w celu udzielania pomocy w przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt, w szczególności w czasie wystąpienia klęsk żywiołowych, katastrof, zagrożeń ekologicznych lub sytuacji awaryjnych;
- c) wykonywanych zgodnie z procedurami podejścia do lądowania i odlotu, określonymi w instrukcjach operacyjnych lotnisk i lądowisk wpisanych do ewidencji lądowisk, położonych wewnątrz tych stref albo jeżeli wykonywanie tych procedur jest niemożliwe do wykonania bez wlotu do tych stref;
- d) związanych z monitorowaniem stanu przeszkód lotniczych;
- e) wykonywanych na zlecenie albo za zgodą zarządzającego obiektem lub rejonem chronionym strefą R;
- f) wykonywanych przez statki powietrzne lotnictwa wojskowego w ramach uroczystości państwowych pod warunkiem:
 - uzgodnienia lotu z właściwym organem ATS
 - zachowania wysokości, która w przypadku sytuacji awaryjnej pozwoli na wykonanie lądowania bez nadmiernego narażania osób lub mienia na ziemi;
- g) związanych z wykonywaniem kontroli z powietrza lotniczych urządzeń naziemnych

Poza strefami wymienionymi powyżej, występują także elastyczne elementy przestrzeni powietrznej, takie jak :

STREFA CZASOWO WYDZIELONA (TSA) – przestrzeń powietrzna o określonych granicach poziomych i pionowych, w której podejmowanie działań wymaga rezerwacji w AMC Polska.

STREFA CZASOWO REZERWOWANA (TRA) – przestrzeń powietrzna o określonych granicach poziomych i pionowych, w której podejmowanie działań wymaga rezerwacji w AMC Polska

TRASA LOTNICZA DO TSA/TRA (TFR) – trasa lotnicza umożliwiająca lot do TSA albo TRA oraz przelot między tymi strefami; przestrzeń powietrzna o określonych granicach poziomych i pionowych, w której przelot wymaga rezerwacji w AMC Polska.

TRASA LOTNICTWA WOJSKOWEGO (MRT) - przestrzeń powietrzna o określonych granicach poziomych i pionowych, w której podejmowanie działań wymaga rezerwacji w AMC Polska.

PRZEZNACZENIE ELASTYCZNYCH ELEMENTÓW PRZESTRZENI

Strefy TSA/TRA ustanawia się dla realizacji jednego z następujących celów:

- zaspokojenia potrzeb operacyjnych lotów statków powietrznych wynikających z realizacji prac badawczo-rozwojowych, lotów treningowych lub lotów próbnych, ze względu na bezpieczeństwo tych statków i innych uczestników ruchu lotniczego;

- prowadzenia działań w ramach szkolenia lotniczego oraz ćwiczeń, podczas których manewry statku powietrznego nie są zgodne z przepisami o ruchu lotniczym
- wykonywania operacji, w tym prowadzenia szkolenia, bezzałogowym statkiem powietrznym poza zasięgiem widoczności wzrokowej (BVLOS).

Trasy dolotowe TFR są ustanawiane w celu wykonania lotu do TSA albo TRA oraz przelotu między tymi strefami. Każda strefa i trasa lotnicza ma przypisany niepowtarzalny numer poprzedzony odpowiednim oznacznikiem. Segmenty stref mają dodawaną dodatkową literę. Strefy TSA, TRA, TFR przyjmują skrócone oznaczniki systemowe odpowiednio TS, TR, TF. Usunięcie ostatniej litery wynika z ograniczeń systemów przetwarzania i walidacji planów lotu zarządzającego siecią Network Managera i nie ma wpływu na sposób funkcjonowania tych stref. Skrócone oznaczniki systemowe stosowane są w tabelach zawierających szczegółowe dane tych stref, AUP/UUP oraz bazach danych NM.

Znaki identyfikacyjne tych stref/tras składają się z następujących grup liter i numeru:

- EP – znaki przynależności terytorialnej zgodnie z Doc 7910 ICAO;
- litery określającej rodzaj danej strefy:
- TS – dla stref czasowo wydzielonych (TSA);
- TR – dla stref czasowo zarezerwowanych (TRA);
- TF – dla trasy lotniczej do TSA/TRA (TFR);
- MRT - dla tras lotnictwa wojskowego;
- numeru dla stref czasowo wydzielonych (TSA), stref czasowo rezerwowanych (TRA) i tras lotniczych (TFR) do TSA/TRA, tras lotnictwa wojskowego (MRT), np. EPTS08, EPTR05, EPTF06, EPMRT12;
- liter A, B, C itd. dla segmentów stref TSA i TRA;

Bieżące informacje dotyczące funkcjonowania i aktywności stref znajdują się także na stronie: <https://airspace.pansa.pl/>

2. Warsztaty dla General Aviation na Politechnice Śląskiej

W dniach 14 - 15.09.2022 odbyła się konferencja poświęcona branży GA. Wśród prelegentów byli przedstawiciele Urzędu Lotnictwa Cywilnego, którzy podjęli szeroki zakres tematów związanych z branżą. Wszystkie te, poruszone podczas konferencji, zostały udostępnione w formie prezentacji. Można je znaleźć pod poniższym linkiem:

<https://www.ulc.gov.pl/pl/zarzadzanie-bezpieczenstwem/kultura-i-promocja-bezpieczenstwa/warsztaty-bezpieczenstwa-w-lotnictwie-cywilnym/5960-podsumowanie-warsztatow-dla-general-aviation-prezentacje>

Wykłady były poświęcone m. in. takim zagadnieniom jak:

- czynnik ludzki jako zasadniczy element systemu bezpieczeństwa lotniczej organizacji szkoleniowej
- dokumentacja szkoleniowa
- stan techniczny statków powietrznych używanych do szkolenia
- dokumentowanie doświadczenia personelu poświadczającego obsługę techniczną statków powietrznych
- przedstawiciel OKL w Chełmie podjął temat nadzoru nad lotami samodzielnymi uczniów

Zapraszam do zapoznania się z całą tematyką warsztatów.

3. Z uwagi na trwającą jesień oraz związane z nią występowanie zjawisk meteorologicznych charakterystycznych dla tej właśnie pory roku, na stronie www.dlapilota.pl udostępniona została prezentacja dotycząca tego, jak właściwie interpretować i przygotować się do lotu, uwzględniając briefingi i komunikaty meteorologiczne. Prezentacja znajduje się pod poniższym linkiem:

<https://dlapilota.pl/wiadomosci/swiat/aviationedusunday-analiza-komunikatow-synoptycznych-podczas-briefingu>

4. W SALT Aviation dostępny jest nowy symulator lotniczy, mający wzbogacić ofertę szkoleniową, ale także usprawnić planowanie szkoleń. Szczegóły można uzyskać pod adresem r.miedza@salt.aero .

5. Nowy format raportowania warunków na drogach startowych lotnisk komunikacyjnych, który wszedł w życie w sierpniu 2021 r.

Z uwagi na fakt, iż w branży lotniczej sezon zimowy zaczyna się w dniu 15.10 każdego roku, poniżej znajdują się zasady publikowania informacji o stanie nawierzchni dróg startowych lotnisk komunikacyjnych.

Nowy format depezy SNOWTAM obowiązujący od sierpnia 2021:

1

(SNOWTAM 0150

XXYY| 2 3 4 5 6 7 8

02170055 09L 5/5/5 100/100/100 NR/NR/03 WET/WET/WET SNOW

02170135 09R 5/2/2 100/50/75 NR/06/06 WET/SLUSH/SLUSH)

- 1 – nazwa depezy oraz jej numer
- 2 – kod ICAO lotniska, którego meldunek dotyczy
- 3 – data i czas obserwacji
- 4 – droga startowa, której meldunek dotyczy
- 5 – kod RCR podany przez służby lotniskowe, zgodnie z poniższą matrycą dla każdej z tercji drogi startowej. Każdemu z RCR przypisane są konkretne warunki opisane w kolumnie drugiej poniższej matrycy
- 6 – procent pokrycia drogi startowej dla każdej tercji
- 7 – głębokość pokrycia drogi startowej konkretnym zanieczyszczeniem. Skrót NR oznacza NOT REPORTED - nie odnotowano zanieczyszczenia dla poszczególnych tercji drogi startowej. Pokrycie o grubości do 3mm uznaje się nieistotne dla osiągow statku powietrznego i nie musi być raportowane.
- 8 – Rodzaj pokrycia pisany otwartym tekstem. Może być podanych kilka rodzajów

pokrycia

Matryca, wg której klasyfikowane są warunki panujące na drogach startowych:

Assessment Criteria		Downgrade deceleration or directional control observation	
Runway condition code	Runway surface description	Aeroplane deceleration or directional control observation	Pilot report of runway braking action
6	<ul style="list-style-type: none"> • Dry 	---	---
5	<ul style="list-style-type: none"> • Frost • Wet (The runway surface is covered by any visible dampness or water up to and including 3mm depth) Up to and including 3mm depth: <ul style="list-style-type: none"> • Slush • Dry snow • Wet snow 	Braking deceleration is normal for the wheel braking effort applied AND directional control is normal.	Good
4	-15°C and lower outside air temperature: <ul style="list-style-type: none"> • Compacted snow 	Braking deceleration OR directional control is between Good and Medium.	Good to Medium
3	<ul style="list-style-type: none"> • Wet ("slippery wet" runway) • Dry snow or Wet snow (any depth) On top of compacted snow More than 3mm depth: <ul style="list-style-type: none"> • Dry snow • Wet snow Higher than -15°C outside air temperature: <ul style="list-style-type: none"> • Compacted snow 	Braking deceleration is noticeably reduced for the wheel braking effort applied OR directional control is noticeably reduced.	Medium
2	More than 3mm depth of water or slush: <ul style="list-style-type: none"> • Standing water • Slush 	Braking deceleration OR directional control is between Medium and Poor.	Medium to Poor
1	<ul style="list-style-type: none"> • ICE 	Braking deceleration is significantly reduced for the wheel braking effort applied OR directional control is significantly reduced.	Poor
0	<ul style="list-style-type: none"> • Wet ice • Water on top of compacted snow • Dry snow or wet snow on top of ice 	Braking deceleration is minimal to non-existent for the wheel braking effort applied OR directional control is uncertain.	Less than Poor

Źródło: ICAO

Zgłaszanie zdarzeń lotniczych.

Wszelkie zdarzenia lotnicze podlegające zgłoszeniu, znajdują się w Rozporządzeniu Komisji EU (UE) 2015/1018. Należy je zgłaszać 72h od czasu zaistnienia na adres l.barszcz@salt.aero lub telefonicznie pod numerem 606-400-560.

Zgłaszanie tematów do Kroniki SALT Aviation – mailowo na adres l.barszcz@salt.aero.